

Popper Sándor, Sándorné És András

Ez egy családi fénykép, 1930-ban készült Körösbökenyben. A [körös]bökenyi házat béreltük, két vagy három szoba volt benne, víz, és fával fűtöttünk. A tulajdonos is ott lakott, ő intézte a kertet. A szüleim 1914 júniusában házasodtak össze. Volt egyházi esküvőjük is, a zsinagógában. Másnap, hogy visszatértek a nászútjukról Ausztriából, a hegyekből, kitört az első világháború, és apámnak be kellett vonulnia -- az osztrák--magyar hadsereg tisztje lett. Én 1915. június huszonkilencedikén születtem, Aradon, az anyai nagyszüleim házában. Egyetlen gyermek voltam. Amikor megszülettem, apám már hadifogoly volt. Minden hónapban lefényképeztek, és a képet elküldték neki Szibériába. Esténként édesanyám velem imádkozott, hogy az Isten hozza haza apukát. Apámat először ötéves koromban láttam. 1921-ben tért vissza a háborúból, és Aradon laktunk 1923-ig, amikor is Körösbökenybe költöztünk -- nyolc éves voltam akkor. Édesapámnak az első világháború előtt Aradon volt irodája. 1923-ban egy ügyvéd átadta a [körös]bökenyi irodáját egy nagybátyámnak, aki továbbadta apámnak. Több mint ötven község tartozott a [körös]bökenyi

járásbíróshoz, ahol apámmal együtt csak három ügyvéd volt. Édesanyám foglalkozott a bevásárlással. A családom nem volt nagyon vallásos. Anyám meggyújtotta a gyertyákat péntek este, és Pészahkor maceszt evett. Megünnepezték az újévet [Ros Hásáná], a hosszúnapot [Jom Kipur] és a Pészahot, de nem ettünk kósert, nem is használtunk Pészahkor külön edényeket. Ami az iskolát illeti, a szüleim odafigyeltek arra, hogy mindig föl legyek készülve. [Körös]Bökényben magánórákra is jártam meg zeneóra -- pár évig zongorázni és hegedülni tanultam, de nemigen szerettem. Magánórát általában az iskolai tantárgyakból vettem, különösen az idegen nyelvekből. A gimnáziumban első osztálytól kezdve franciát tanultunk, második osztálytól németet is, a harmadiktól pedig latint is. A hatodikban ógörögöt is tanítottak. Engem jobban érdekelt a számtan. Sok barátom volt az iskolában. Volt vagy két zsidó osztálytársam is. Ha jól emlékszem, hittant a hákhám [rabbi] oktatott. Az első és második osztályt Aradon jártam, harmadikba-negyedikbe [Körös]Bökényben, majd ismét Aradon. Szombaton is volt tanítás, csak vasárnap voltunk szabadok. Amíg iskolába jártam, idegeneknél laktam (nem zsidóknál), pedig a nagyszüleim Aradon éltek. A szüleim azt gondolták, hogy a nagyszüleim túlságosan elkényeztetnek, így aztán csak utolsó osztályosként laktam náluk. [Körös]Bökénybe csak a vakációkra mentem haza, karácsonyra és húsvétra. Nyáron, [Körös]Bökényben teniszeztem és fürödni jártam a barátaimmal; nem emlékszem, hogy egyebet is sportoltam volna. 1935-ben érettségiztem. Az érettségi nagyon nehéz volt -- száztizennégy diákból csak öten mentek át, én voltam az egyik. Egészen az első világháború előttig több zsidó iskola [elemi iskola] volt a megyében, nem csak Aradon, hanem [Körös]Bökényben és Simándon is, amelyek elég nagy zsidó központok voltak. Körösbökényben 1943-ig volt zsidó elemi. A véletlen úgy hozta, hogy az első háború előtt a zsidó iskola igazgatónőjét Poppernek hívták -- zsidó volt, de nem volt rokonunk. Apám találkozott a fiával egy budapesti látogatásakor, 1925 körül, és érdekes volt megtudnia, hogy mindketten Popperek voltak, ügyvédek és [körös]bökényiek.